

*Χρήσιμα στοιχεία για συμπλήρωση του Μηχανογραφικού για ΑΕΙ-ΤΕΙ
από την επιστημονική ομάδα του Πανεπιστημίου Πειραιώς*

**Τα τελευταία στοιχεία της έρευνας του Πανεπιστημίου Πειραιώς για
τις επαγγελματικές προοπτικές.
(Ιούνιος 2011)¹**

Τα τελευταία στοιχεία της επαναλαμβανόμενης έρευνας για τις επαγγελματικές προοπτικές του Πανεπιστημίου Πειραιώς έχουν επηρεαστεί, όπως ήταν αναμενόμενο, από την τρέχουσα οικονομική κρίση της οποίας η εξέλιξη είναι αμφιλεγόμενη. Με την υπόθεση ότι η θα υπάρξει ανάκαμψη στα επόμενα 3-5 χρόνια, οι τελευταίες προβλέψεις της έρευνας που αφορά τα επόμενα 5-10 χρόνια για επαγγέλματα που συνδέονται με ανώτατες ή ανώτατες σπουδές, παρουσιάζονται συνοπτικά πιο κάτω.

Τα παιδαγωγικά επαγγέλματα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται με θεωρητικές σπουδές, όπως η φιλοσοφία, η φιλολογία, η θεολογία, η ιστορία, η αρχαιολογία, συνεχίζουν να έχουν πολύ αρνητικές προοπτικές. Το ισοζύγιο για τους δάσκαλους εμφανίζεται μέχρι σήμερα ικανοποιητικό, κάτι που αναμένεται να αντιστραφεί σταδιακά στα επόμενα 6-8 περίπου χρόνια. Οι γυμναστές βρίσκουν κυρίως περιοδική ή περιστασιακή, χαμηλά αμειβόμενη απασχόληση

Οι μαθηματικοί και οι φυσικοί παρουσιάζουν ουδέτερη απορροφητικότητα, αν και έχουν αρκετές εργασιακές διεξόδους.

Αρνητικές προοπτικές εμφανίζουν τα επαγγέλματα που συνδέονται με την κοινωνιολογία, τις διεθνείς σπουδές, τις πολιτικές επιστήμες, την εθνολογία, τη γεωγραφία, τη λαογραφία. Όμως, οι απόφοιτοι των ως άνω θεωρητικών σπουδών, μπορούν πιο εύκολα απ' ότι αυτοί σε τεχνοκρατικές ειδικότητες (μηχανολόγοι, γιατροί, οδοντίατροι, κλπ.), να μεταστραφούν σε άλλα επαγγέλματα όπως αυτά των δημοσίων σχέσεων, του τουρισμού, της διοίκησης επιχειρήσεων, κλπ.

Η απορροφητικότητα των πολιτικών μηχανικών, των αρχιτεκτόνων, των τοπογράφων εμφανίζει βραχυπρόθεσμα κάμψη, που όμως αναμένεται να ανατραπεί στην επόμενη τετραετία. Ευκαιρίες για επαγγελματίες του κλάδου παρουσιάζονται στη Μέση Ανατολή την Κύπρο και τα Βαλκάνια. Οι μηχανολόγοι-μηχανικοί διατηρούν ικανοποιητική απορροφητικότητα, ενώ οι ναυπηγοί, εφόσον συνδυάζουν γνώσεις μηχανολογίας, έχουν επίσης οριακά καλές προοπτικές. Μικρή βελτίωση εμφανίζει η απορροφητικότητα των χημικών-μηχανικών, των μηχανικών ενέργειας, των τεχνολόγων φυσικού αερίου, των γεωλόγων, κάτι που ενδέχεται να βελτιωθεί ακόμα περισσότερο μακροπρόθεσμα.

Τα επαγγέλματα της πληροφορικής, διατηρούν θετική απορροφητικότητα, αν και με βραχυπρόθεσμη κάμψη.

Οι γεωπόνοι, οι ιχθυολόγοι και ιδιαίτερα οι κτηνίατροι δεν επηρεάζονται σημαντικά από την κρίση.

¹ Η έρευνα διενεργείται σε περιοδική βάση από επιστημονική ομάδα του Πανεπιστημίου Πειραιώς υπό τον καθηγητή Θεόδωρο Κατσανέβα. Βλ.μεταξύ άλλων του ιδίου. (2007).Επαγγέλματα του μέλλοντος και του παρελθόντος. Εκδόσεις Πατάκη. Επίσης : www.careergatetest.com, 2105222847, www.e-employ.gr, 2310230545

Χειροτερεύει περισσότερο η κατάσταση για τους γιατρούς και τους οδοντίατρους. Μάλλον αρνητική εμφανίζεται η εικόνα για τους χημικούς, τους, βιολόγους, τους φαρμακοποιούς, τους ψυχολόγους, τους διαιτολόγους, τους διατροφολόγους, αν και εδώ υπάρχουν αρκετές άλλες επαγγελματικές διεξόδους. Σχετικά ικανοποιητική είναι η απορροφητικότητα για τους νοσηλευτές, τους αισθητικούς, τους τεχνικούς ακτινολογίας και ιατρικών εργαστηρίων, τους κοινωνικούς λειτουργούς, τους ειδικούς ΑΜΕΑ, κλπ.

Ιδιαίτερα δυσοίωνες είναι οι προοπτικές για τους δικηγόρους, αν και η νομική αποτελεί ευρεία βάση διεξόδων σε διάφορες ενασχολήσεις.

Δραματική είναι η κατάσταση για τους δημοσιογράφους, τους νηπιαγωγούς, όπως και για τα επαγγέλματα των καλών τεχνών. Δυσχέρειες απορρόφησης εμφανίζουν τελευταία οι γραφίστες και οι διακοσμητές.

Ο ευρύτερος κλάδος των οικονομικών επαγγελμάτων, παρουσιάζει μετρίως ικανοποιητικές προοπτικές, αν και βραχυπρόθεσμα, διαφαίνονται σοβαρές δυσχέρειες απορροφητικότητας. Οι δημόσιες σχέσεις, το marketing, οι πωλήσεις έχουν ικανοποιητική απορρόφηση, ειδικότερα για άτομα με επικοινωνιακές δεξιότητες. Μάλλον αρνητική είναι η σημερινή εικόνα για τους ασφαλιστές και τους τραπεζικούς. Οι φοροτεχνικοί και οι λογιστές συνεχίζουν να εμφανίζουν θετική απορροφητικότητα, βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

Οι εμποροπλοίαρχοι και οι μηχανικοί εμπορικού ναυτικού είναι από τα λίγα επαγγέλματα που παρουσιάζουν συνεχείς ανοδικές επαγγελματικές προοπτικές.

Ο χρυσός κανόνας²

Οι προοπτικές των επαγγελμάτων αποτελούν ένα σημαντικό παράγοντα για τις επιλογές επαγγελμάτων και σταδιοδρομίας. Όμως, πρωταρχικής σημασίας είναι η αυτογνωσία, ο βαθμός ταύτισης του ατόμου με επαγγέλματα. Επίσης, συνεκτιμώνται οι επιδόσεις, η θέληση, τα οικογενειακά και οικονομικά δεδομένα. Ως γενική αρχή, που αποκαλείται και «χρυσός κανόνας», συμπεραίνεται ότι *άτομα με υψηλές επιδόσεις και ισχυρή θέληση, μπορούν να επιλέγουν από ευρύτερο πεδίο επαγγελμάτων που τους ταιριάζουν ακόμα και από εκείνα με αρνητικές προοπτικές. Αντίθετα, άτομα με χαμηλές επιδόσεις χωρίς σοβαρές ελπίδες βελτίωσής τους, είναι προτιμότερο να στρέφονται σε σπουδές και επαγγέλματα που κατ' αρχήν τους ταιριάζουν και κατά δεύτερο λόγο, έχουν διαπιστωμένες καλές προοπτικές στην αγορά εργασίας.* Στη σύγχρονη εποχή, ένας εργαζόμενος είναι πολύ πιθανό να υποχρεωθεί να αλλάξει ένα ή περισσότερα επαγγέλματα στη διάρκεια της σταδιοδρομίας του. Επιπλέον, υπάρχει σήμερα ένας πολύ μεγάλος αριθμός επαγγελμάτων από τα οποία μπορεί να κάνει τις επιλογές του. Αυτό σημαίνει ότι οφείλει να μη σκέφτεται μονοδιάστατα και να επιμένει στην επιλογή ενός μόνο επαγγέλματος. Στην πραγματικότητα, υπάρχουν πολύ περισσότερα από ένα επαγγέλματα που ταιριάζουν στον καθένα. Αν για κάποιους λόγους, δεν είναι εφικτή η επιλογή του πρώτου σε προτίμηση, οφείλει και μπορεί να προχωρήσει στα επόμενα. Αλλά σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να επιλέξει εκείνα που του είναι κατ' εξοχήν απωθητικά, που δεν ταιριάζουν δηλ. στην προσωπικότητά του. Εκτός από τα παραπάνω, επισημαίνεται ότι, σε όλα τα επαγγέλματα μέσης και κυρίως υψηλής εκπαίδευσης και εργασιακής ιεραρχίας, απαραίτητη είναι η γνώση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, της αγγλικής γλώσσας, καθώς και η διαρκής ανανέωση των γενικών και ειδικών γνώσεων και εμπειριών. Και βέβαια δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ολοκληρωμένος άνθρωπος και επιτυχημένος επαγγελματίας είναι εκείνος που έχει πνευματικές ανησυχίες και ευαισθησίες, εμμένει σε υψηλές αξίες και αρχές, αναζητά τη μόρφωση και τη γνώση,

² Βλ. Θ. Κατσανέβας (2009). Ο χρυσός κανόνας για τις επιλογές σταδιοδρομίας : Σύγχρονος επαγγελματικός προσανατολισμός. Εκδόσεις Πατάκη

ασχολείται με την τέχνη και τη λογοτεχνία, την προστασία του περιβάλλοντος, συμμετέχει σε δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης, αναπτύσσει κριτική και δημιουργική σκέψη, ενεργεί με εντιμότητα, ήθος και διορατικότητα και δραστηριοποιείται θετικά για το δικό του αλλά και για το γενικότερο καλό.

Επιλογή επαγγελμάτων με θετικές προοπτικές³

*Δάσκαλος,
Μηχανολόγος-Μηχανικός,
Πολιτικός Μηχανικός, Αρχιτέκτονας-Μηχανικός
Τεχνολόγος τροφίμων,
Ελεγκτής ποιότητας, Μηχανολόγος ή Τεχνολόγος ενέργειας,
Πληροφορικός, Πληροφορικός-Τηλεπικοινωνιών,
Πληροφορικός-Οικονομολόγος,
Οικονομολόγος διοίκησης ή πωλήσεων (marketing),
Στέλεχος τουριστικών επιχειρήσεων,
Στέλεχος δημοσίων σχέσεων, Πωλητής,
Φοροτεχνικός,
Τεχνολόγος-ακτινολογίας ή ιατρικών εργαστηρίων,
Κοινωνικός Λειτουργός, Ειδικός για ΑΜΕΑ,
Νοσηλεύτης, Αισθητικός,
Φυσιοθεραπευτής, Ιατρικός επισκέπτης,
Γεωπόνος, Τεχνολόγος- Ζωοτεχνικός,
Κτηνίατρος, Ιχθυολόγος, Οινολόγος,
Εμποροπλοίαρχος, Μηχανικός εμπορικού ναυτικού,*

Επιλογή επαγγελμάτων με αρνητικές προοπτικές

*Φιλολόγος, Θεολόγος, Ιστορικός,
Λαογράφος, Ανθρωπολόγος,
Αρχαιολόγος, Γεωγράφος,
Γυμναστής, *Νηπιαγωγός,*
Πολιτικός Επιστήμονας,
Κοινωνιολόγος, Διεθνολόγος,
Γιατρός, Οδοντίατρος,
Φαρμακοποιός, Βιολόγος, Χημικός,
Ψυχολόγος, Γενετιστής, Διαιτολόγος,
Γεωλόγος, Μεταλλειολόγος,
Ασφαλιστής, Τραπεζικός υπάλληλος,
Δικηγόρος, Δημοσιογράφος,
Ηθοποιός, Μουσικός, Σκηνοθέτης,
Γραφίστας, Διακοσμητής*

³ Οι προοπτικές αφορούν μεσομακροπρόθεσμες προβλέψεις για τα επόμενα 5-10 χρόνια. Τα επαγγέλματα που η πορεία τους εμφανίζει μερική βελτίωση κατά την τρέχουσα περίοδο σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν, είναι υπογραμμισμένα, ενώ τα επαγγέλματα που εμφανίζουν κάμψη κατά την τρέχουσα περίοδο, εμφανίζονται με πλάγια γράμματα.